

UCHWAŁA NR 193/2021

**POMORSKIEJ WOJEWÓDZKIEJ RADY RYNKU PRACY
W GDAŃSKU**
z dnia 7 grudnia 2021 roku

w sprawie oceny racjonalności gospodarki środkami Funduszu Pracy w województwie pomorskim w 2020 roku

Na podstawie art. 22 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2021 r. poz. 1100 ze zm.) oraz § 4 ust. 1 pkt 2 i § 6 ust. 1 Regulaminu Działania Pomorskiej Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w Gdańsku w kadencji 2020-2024 uchwała się co następuje:

§ 1

Pomorska Wojewódzka Rada Rynku Pracy w Gdańsku, po zapoznaniu się z „Informacją o strukturze wydatków oraz gospodarce środkami Funduszu Pracy na realizację zadań z zakresu aktywnej polityki rynku pracy w województwie pomorskim w 2020 r.”, dokonała oceny racjonalności gospodarki środkami Funduszu Pracy w województwie pomorskim w 2020 roku.

§ 2

Pomorska Wojewódzka Rada Rynku Pracy w Gdańsku pozytywnie ocenia gospodarowanie środkami Funduszu Pracy w województwie pomorskim w roku 2020 i uważa je za racjonalne.

§ 3

„Informacja o strukturze wydatków oraz gospodarce środkami Funduszu Pracy na realizację zadań z zakresu aktywnej polityki rynku pracy w województwie pomorskim w roku 2020” stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Pomorskiej Wojewódzkiej
Rady Rynku Pracy

Józef Filipczak

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 22 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2021 r. poz. 1100 ze zm.) do zakresu działania wojewódzkich rad rynku pracy należy ocena racjonalności gospodarki środkami Funduszu Pracy.

Stosowna informacja o strukturze wydatków oraz gospodarce środkami Funduszu Pracy na realizację zadań z zakresu aktywnej polityki rynku pracy w województwie pomorskim w roku 2020 przygotowana została przez Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku.

W związku z powyższym podjęcie uchwały w powyższym brzmieniu jest uzasadnione.

Informacja

o strukturze wydatków oraz gospodarce środkami Funduszu Pracy na realizację zadań z zakresu aktywnej polityki rynku pracy w województwie pomorskim w roku 2020

Fundusz Pracy (FP) jest państwowym funduszem celowym, pozostającym pod jurysdykcją ministra właściwego do spraw pracy (zwanego dalej ministrem). Zasady jego dysponowania (wydatkowania) określa:

- ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2021 poz. 1100 ze zm.)
- rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie algorytmu ustalania kwot środków FP na finansowanie zadań w województwie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1294 ze zmianami),
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Funduszu Pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 472).

Wysokość środków FP możliwych do wydatkowania w danym roku budżetowym określa Parlament RP uchwalając ustawę budżetową, której integralną część stanowi plan finansowy FP. Plan finansowy według zadań obejmuje w szczególności:

- kwoty środków FP na wypłatę zasiłków dla bezrobotnych i innych obligatoryjnych świadczeń,
- kwoty środków FP (limity) na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej,
- kwoty środków FP (limity) na realizację innych zadań fakultatywnych,
- kwoty środków FP na realizację innych zadań finansowanych z Funduszu.

Ustawowymi organami odpowiedzialnymi za określenie kierunków i sposoby wykorzystania środków FP na poziomie wojewódzkim i powiatowym są odpowiednio - marszałek województwa i starosta powiatu/prezydent miasta na prawach powiatu/, którzy realizują zadania w zakresie polityki rynku pracy. Powyższe zadania wykonują publiczne służby zatrudnienia tj. wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy, poprzez pasywne i aktywne formy wsparcia.

W myśl art. 109 ust. 8 ustawy o promocji zatrudnienia (...) kwoty środków FP dla samorządów powiatowych na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz inne zadania fakultatywne (zwane dalej limitami podstawowymi środków FP) są ustalane przez zarząd województwa według kryteriów określonych przez sejmik województwa.

Po dokonaniu podziału środków FP (w terminie określonym przepisami prawa) marszałek województwa zawiadamia na piśmie ministra o wysokości kwot środków FP ustalonych według kryteriów określonych przez sejmik województwa na finansowanie zadań realizowanych przez samorządy powiatowe (w oparciu o przepisy rozporządzenia w sprawie algorytmu).

Następnie minister zawiadamia na piśmie starostów (prezydentów miast) o ustalonych kwotach środków FP, jakie mogą być wydatkowane w roku budżetowym na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych zadań fakultatywnych. W związku z powyższym marszałek województwa wnioskuje o przyznanie określonych kwot, natomiast właściwą decyzję w tej sprawie podejmuje minister.

Zgodnie z przepisami ustawy o promocji zatrudnienia (...), wyboru form aktywizacji zawodowej bezrobotnych i innych uprawnionych osób, w ramach łącznej kwoty ustalonej dla powiatu na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, dokonuje starosta, po zasięgnięciu opinii powiatowej rady rynku pracy.

Ponadto, minister ustala jakie kwoty środków FP mogą być wydatkowane na finansowanie zadań w województwie realizowanych przez samorządy powiatowe (w zakresie nieprzewidzianym do realizacji i finansowania przez ministra, samorządy województw, wojewodów, OHP), tj. finansowanie:

- a) kosztów zadań realizowanych w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS),
- b) wynagrodzeń, nagród, nagród specjalnych i składek na ubezpieczenie społeczne pracowników powiatowych urzędów pracy.

Minister ustala również, jakie kwoty środków FP mogą być wydatkowane na finansowanie zadań w województwie realizowanych przez samorządy województw, tj.:

- a) finansowanie kosztów zlecenia działań aktywizacyjnych,
- b) finansowanie kosztów zadań realizowanych w ramach KFS (w zakresie nieprzewidzianym do realizacji i finansowania przez ministra i samorządy powiatowe),
- c) finansowanie do wysokości określonej w umowie, części zadań realizowanych przez wojewódzkie urzędy pracy, w tym na:
 - przygotowanie na zlecenie ministra właściwego ds. pracy: badań dotyczących rynku pracy, na podstawie jednej metodologii,
 - opracowań, prognoz, ekspertyz, analiz, wydawnictw i konkursów dotyczących rynku pracy,
 - opracowań informacji zawodowych o charakterze centralnym,
 - prowadzenie szkoleń pracowników wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy w zakresie realizacji podstawowych usług rynku pracy,
 - koszty obsługi KFS,
 - części kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne, składek na FP oraz odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych pracowników wojewódzkich urzędów pracy wykonujących zadania wynikające z realizacji w województwie projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) i FP lub realizujących zadania na zlecenie ministra.

Kwoty środków FP, jakie mogą być wydatkowane w roku budżetowym na finansowanie w województwie zadań realizowanych przez powiatowe urzędy pracy w ramach środków KFS, o których mowa w art. 69a ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia (...), z wyłączeniem kwot środków na finansowanie zadań realizowanych przez ministra właściwego do spraw pracy oraz wojewódzkie urzędy pracy, a następnie pomniejszone o 20% rezerwę, są określane przez ministra właściwego do spraw pracy corocznie na podstawie wzoru podziału środków ustalonego przez ministra właściwego do spraw pracy w porozumieniu z Radą Rynku Pracy.

Minister może przyznać z rezerwy dodatkowe środki FP na:

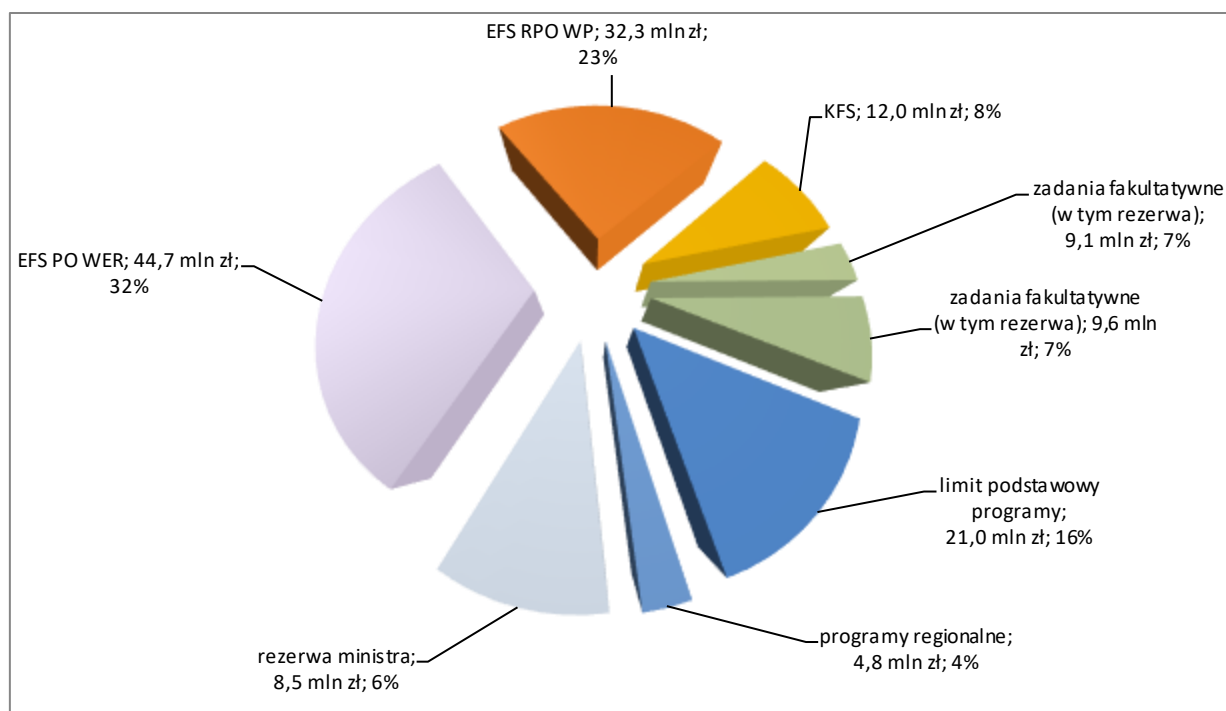
- a) realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej dla samorządów powiatowych,
- b) finansowanie innych zadań fakultatywnych,
- c) realizację programów specjalnych oraz Programu Aktywizacja i Integracja,
- d) realizację projektów pilotażowych,
- e) realizację projektów współfinansowanych z EFS,
- f) finansowanie zlecenia działań aktywizacyjnych,
- g) dofinansowanie części zadań realizowanych przez wojewódzkie urzędy prac, w tym na:
 - przygotowywanie na zlecenie ministra właściwego do spraw pracy:
 - badań dotyczących rynku pracy, na podstawie jednolitej metodologii,
 - opracowań, prognoz, ekspertyz, analiz, wydawnictw i konkursów dotyczących rynku pracy,
 - opracowań informacji zawodowych o charakterze centralnym,
 - prowadzenie szkoleń pracowników wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy w zakresie realizacji podstawowych usług rynku pracy,
 - koszty obsługi KFS,
 - część kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne, składek na FP oraz odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych pracowników wojewódzkich urzędów pracy wykonujących zadania wynikające z realizacji w województwie

projektów współfinansowanych ze środków EFS i FP lub realizujących zadania na zlecenie ministra.

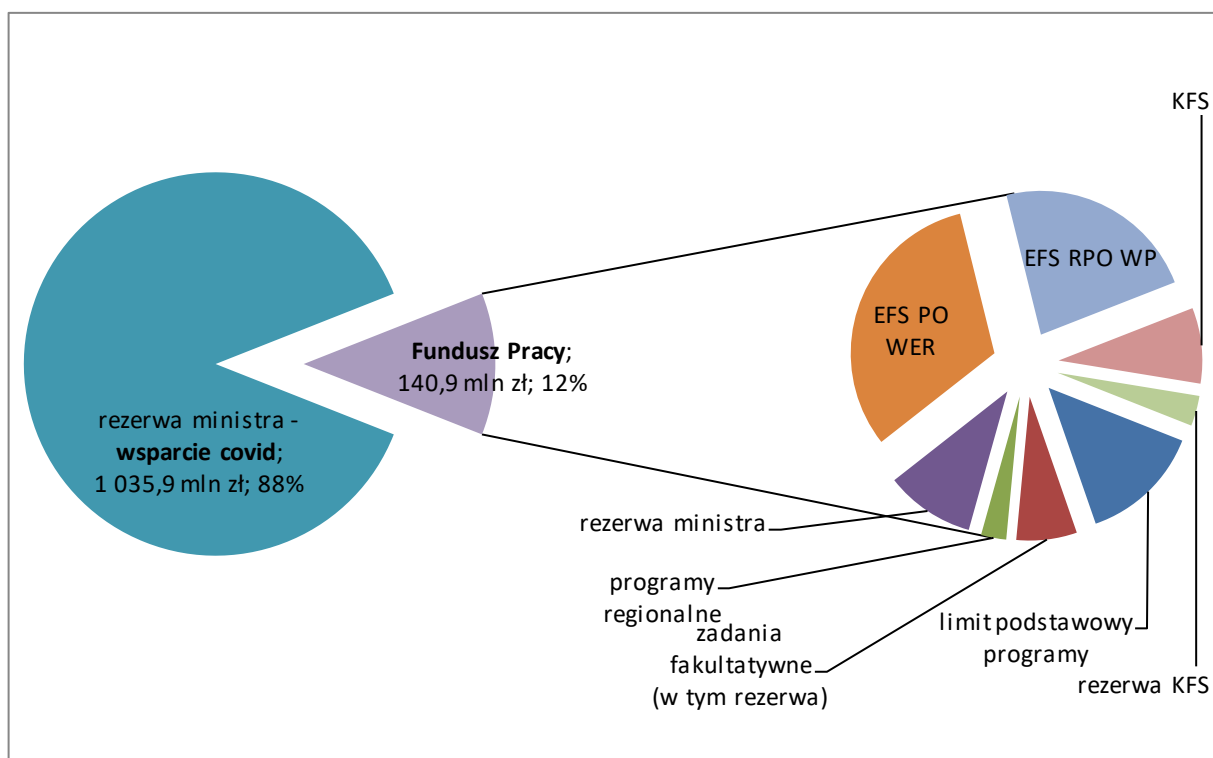
Pozyskanie dodatkowych środków określają wytyczne, corocznie publikowane przez ministra, które opisują tryb postępowania przy składaniu wniosków, rozpatrywania i przyznawania środków, dokonywania zmian, prowadzenia sprawozdawczości.

Minister na wniosek marszałka województwa lub starosty (prezydenta miasta), złożony do 31 października, może zmniejszyć kwotę środków FP ustaloną dla samorządu województwa lub powiatu na realizację zadań, jeśli ich wykorzystanie w roku budżetowym nie jest możliwe lub byłoby nieefektywne. Kwota, o którą zmniejszono środki dla samorządu województwa lub powiatu, na wniosek marszałka województwa jest przyznawana innemu samorządowi powiatowemu, a w przypadku braku takiej możliwości zwiększa rezerwę, o której mowa w rozporządzeniu w sprawie algorytmu.

1. Struktura środków FP na finansowanie zadań z zakresu aktywnej polityki rynku pracy w roku 2020 realizowanych przez powiatowe urzędy pracy w województwie pomorskim

Struktura środków FP (w mln zł) na finansowanie zadań z zakresu aktywnej polityki rynku pracy w roku 2020 realizowanych przez powiatowe urzędy pracy w województwie pomorskim bez wsparcia w związku z covid

Struktura środków FP (w mln zł) na finansowanie zadań z zakresu aktywnej polityki rynku pracy w roku 2020 realizowanych przez powiatowe urzędy pracy w województwie pomorskim z uwzględnieniem wsparcia w związku z covid

• Środki FP ogółem w województwie pomorskim

W roku 2020 decyzją ministra wysokość środków FP przeznaczonych na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, wyniosła 100 320 tys. zł. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie algorytmu ustalania kwot środków FP na finansowanie zadań w województwie 23,3% środków tj. 23 327,6 tys. zł zostało przeznaczone na zadania realizowane przez samorządy powiatowe, a 76,7% tj. 76 992,4 tys. zł na działania inicjowane przez samorząd województwa w ramach EFS. Ponadto pozyskano też dodatkowe środki FP z rezerwy ministra MRPiPS w wysokości 1 050 145,1 tys. zł, na realizację programów¹ na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, w tym 1 035 933,8 tys. zł, na realizację działań związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Na finansowanie innych fakultatywnych zadań przez samorządy powiatów przeznaczono 9 568,9 tys. zł (w tym 461,2 tys. zł pozyskanych dodatkowo z rezerwy ministra). W ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego 16 776,2 tys. zł (w tym 4 802,2 tys. zł pozyskanych dodatkowo z rezerwy KFS) przeznaczono na szkolenia pracodawców i pracowników.

• Środki FP na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej będące w dyspozycji samorządów powiatowych

Na zadania realizowane przez samorządy powiatowe przeznaczone zostały środki FP w wysokości 23 327,6 tys. zł podzielone algorytmem zgodnie z Kryteriami podziału środków FP na finansowanie przez samorządy powiatowe województwa pomorskiego programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych przyjętymi uchwałą nr 933/XLIV/14 Sejmiku Województwa Pomorskiego z 27 października 2014 r. Podział stanowił podstawę do przyznania

¹ Wysokość środków oraz Programy, na jakie mogły składać wnioski powiatowe urzędy pracy określone zostały przez MRPiPS w „Zasadach ubiegania się o środki rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie działań aktywizacyjnych w 2020 roku” oraz dodatkowych pismach dotyczących naborów.

przez ministra indywidualnych limitów (wyjściowych) dla poszczególnych samorządów powiatowych.

Kryteria podziału środków FP uwzględniają m.in. charakter struktury bezrobocia na poszczególnych lokalnych rynkach pracy (tj. udział osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat oraz poniżej 25 lat, udział osób zamieszkałych na wsi oraz udział osób bez kwalifikacji).

W roku 2020 kontynuowano realizację programu regionalnego „Praca dla Pomorza” (podjętego z inicjatywy Marszałka Województwa Pomorskiego we współpracy ze wszystkimi samorządami powiatowymi). Powiaty na realizację Programu przeznaczyły 4 000 tys. zł podstawowego limitu FP. W ramach programu wydatkowano 3 822,2 tys. zł co pozwoliło zaktywizować 585 os. Efektywność zatrudnieniowa osób, które ukończyły program (551 os.) wyniosła 85% (471 os.). Ponadto 34 os. rozpoczęły działalność gospodarczą a 33 osób zostało zatrudnionych na utworzonych przez pracodawców w stanowiskach pracy.

- **Środki FP na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej ze środków EFS**

W ramach kwoty 76 992 410,95 zł przyznanej w 2020 r. na działania współfinansowane z EFS, WUP w Gdańsku rozliczał wydatki w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (RPO WP 2014-2020), z czego:

- w ramach RPO WP na kwotę 32 300 tys. zł,
- w ramach PO WER na kwotę 44 692,4 tys. zł.

Program PO WER prowadzony jest na terenie całego kraju. Środki na jego realizację pochodzą z EFS. PO WER stanowi odpowiedź na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia; wspiera innowacje społeczne i współpracę ponadnarodową.

W PO WER, część działań realizowanych jest centralnie, a część regionalnie. I tak w pierwszej osi priorytetowej „Osoby młode na rynku pracy”, wsparcie kierowane jest bezpośrednio do osób w wieku 18-29 lat, w tym osób z niepełnosprawnościami, zarejestrowanych w PUP jako bezrobotne, w tym w szczególności tych, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu, tzw. osoby z kategorii NEET (nie pracujących, nie uczących się, i nie szkolących się).

W 2020 r. z uwagi na stan pandemii w ramach pierwszej osi priorytetowej PO WER objęto wsparciem również osoby pracujące oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W województwie pomorskim instytucją odpowiedzialną za nabory wniosków i wybór projektów jest Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku.

Wydatki poniesione przez PUP z FP w 2020 roku w ramach PO WER wyniosły 72 229,7 tys. zł.*

- wsparciem objęto 3 285 osób bezrobotnych (1 890 K i 1 395 M) - wskaźnik produktu,
- wsparciem objęto 6 952 osoby pracujące oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą - wskaźnik produktu, (wsparcie w ramach zadania „Instrumenty dofinansowania” udzielone w czasie pandemii),
- kwalifikacje uzyskało 165 osób (35 K i 130 M) - wskaźnik rezultatu,
- pracę podjęło 2 914 osób (1 660 K i 1 254 M) - wskaźnik rezultatu.

Program RPO WP 2014-2020 ma na celu podjęcie działań wspierających rozwój województwa pomorskiego w obszarze gospodarczym, edukacji, aktywności zawodowej i społecznej, wykorzystania specyficznych potencjałów poszczególnych obszarów, systemu transportowego, energii i środowiska.

RPO WP 2014-2020 jest jednym z narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 (SRWP 2020). Jest on również powiązany z zapisami sześciu Regionalnych Programów Strategicznych (RPS) w zakresie: rozwoju gospodarczego (Pomorski Port Kreatywności), aktywności zawodowej i społecznej (Aktywni Pomorzanie), transportu

(Mobilne Pomorze), energetyki i środowiska (Ekoefektywne Pomorze), atrakcyjności kulturalnej i turystycznej (Pomorska Podróż) i ochrony zdrowia (Zdrowie dla Pomorzan).

Wydatki poniesione przez PUP z FP w ramach RPO WP w 2020 roku wyniosły 62 433,3 tys. zł.*

- wsparciem objęto 1 810 osób bezrobotnych (996 K i 814 M) - wskaźnik produktu,
- wsparciem objęto 12 563 osoby pracujące oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą - wskaźnik produktu, (wsparcie w ramach zadania „Instrumenty dofinansowania” udzielone w czasie pandemii),
- kwalifikacje uzyskało 86 osób (15 K i 71 M) - wskaźnik rezultatu,
- pracę podjęło 1 668 osób (904 K i 764 M) - wskaźnik rezultatu.

*wartości poniesionych wydatków:

- nie obejmują środków na finansowanie podatku VAT, (wg zawartych umów środki na finansowanie podatku VAT w 2020 r. wyniosły: PO WER 4 008,9 zł, RPO 2 858,6 zł.)

- zawierają środki poniesione na formę wsparcia „Instrumenty dofinansowania”, wprowadzoną do realizacji w projektach PUP podczas występowania pandemii (PO WER 39 515,6 tys. zł, RPO 42 629,5 tys. zł).

- **Dodatkowe środki FP pozyskane dla województwa pomorskiego z rezerwy będącej w dyspozycji ministra ds. pracy na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej**

W roku 2020 na wniosek Marszałka Województwa Pomorskiego powiaty województwa pomorskiego otrzymały dodatkowe środki FP w wysokości **14 211,3 tys. zł**, na realizację programów² na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w tym:

- 7 592,2 tys. zł - na aktywizację zawodową bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia
- 3 147,4 tys. zł - na inne programy, których realizacja wynika z diagnozy bieżących potrzeb rynku pracy
- 2 984,8 tys. zł - na aktywizację zawodową bezrobotnych zamieszkujących na wsi,
- 249,3 tys. zł – na aktywizację zawodową bezrobotnych rodziców powracających na rynek pracy oraz bezrobotnych opiekunów osób niepełnosprawnych
- 175,0 tys. zł na aktywizację bezrobotnych związanych z tworzeniem zielonych miejsc pracy
- 52,5 tys. zł - na aktywizację zawodową j bezrobotnych niepełnosprawnych oraz bezrobotnych, którzy sprawowali opiekę nad osobą zależną, w szczególności niepełnosprawną
- 10,1 tys. zł - na aktywizację zawodową bezrobotnych, będących dłużnikami alimentacyjnymi,

W ramach ww. dodatkowych programów finansowanych z rezerwy ministra w roku 2020 wydatkowano 13 099,2 tys. zł co pozwoliło na objęcie wsparciem 1 084 osoby, z czego zatrudnienie w roku 2020 uzyskało 610 osób, a 360 osób kontynuowało udział w programach w roku 2020.

2. Wydatki FP poniesione przez WUP w roku 2020

- **Zadania zlecone przez ministra**

² Wysokość środków oraz Programy, na jakie mogły składać wnioski powiatowe urzędy pracy określone zostały przez MRPiPS w „Zasadach ubiegania się o środki rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie działań aktywizacyjnych w 2020 roku” oraz dodatkowych pismach dotyczących naborów.

- koszty przeprowadzenia badania „Barometr zawodów” – 35,0 tys. zł,
- refundacja kosztów wynagrodzeń i składek pracowników WUP wykonujących zadania wynikające z realizacji projektów EFS – 593,5 tys. zł.

Badanie „Barometr zawodów” powtarzane jest co roku. Raport z 2020r. prezentuje wyniki badania jakościowego przeprowadzonego we wszystkich powiatach województwa pomorskiego. Stanowi ono krótkookresową prognozę, wypracowaną przez ekspertów regionalnego rynku pracy, dotyczącą zapotrzebowania na pracowników w roku 2021. Wyniki badania są przedstawiane zarówno w skali wojewódzkiej, jak i powiatowej, a także publikowane na portalu www.porp.pl.

• **Zadania związane z Krajowym Funduszem Szkoleniowym**

- koszty promocji KFS – 1,6 tys. zł.
- przeprowadzenie badania rynku pracy – 97,4 tys. zł.

W ramach promocji KFS przeprowadzono 1 spotkanie z pracodawcami w Lęborku pt. „Inwestycja w pracowników inwestycją w wartość firmy” dotyczące tematu „Rozwój i kwalifikacje” w ramach cyklu „Pomorskie. Dobre miejsca pracy”. Spotkanie było organizowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Lęborku. W związku z ogłoszeniem stanu pandemii COVID-19 zaplanowane spotkania w Nowym Dworze Gdańskim, Kwidzynie, Gdyni, Bytowie, Kościerzynie i Tczewie nie odbyły się.

Ze środków KFS zrealizowano także badanie pn. „Aktualne i prognozowane zapotrzebowanie na pracowników oraz perspektywy rozwoju pracy zdalnej na pomorskim rynku pracy z uwzględnieniem wpływu pandemii wirusa SARS-CoV-2”.

Raport z badania został zamieszczony na portalu Pomorskiego Obserwatorium Rynku Pracy.

• **Inne zadania fakultatywne**

- koszty rozwoju i eksploatacji systemów informatycznych – 527,8 tys. zł,
- koszty szkoleń pracowników WUP i PUP – 36,4 tys. zł,
- koszty partnerstwa lokalnego, systemu EURES – 19,2 tys. zł,
- koszty poradnictwa zawodowego, badań i ekspertyz oraz klubów pracy – 86,9 tys. zł.

W ramach kosztów partnerstwa lokalnego zrealizowano w formule zdalnej Seminarium Dobrych Praktyk Publicznych Służb Zatrudnienia poświęcone usługom urzędów pracy w warunkach pandemii COVID-19, a także 4 spotkania i konferencje dla doradców zawodowych w formule stacjonarnej i zdalnej, poświęcone rozwojowi Pomorskiego Systemu Poradnictwa Zawodowego. Natomiast w ramach cyklu „Wybieraj mądrze” zrealizowano 2 spotkania informacyjne w formule zdalnej, skierowane do uczniów szkół z województwa pomorskiego. Zrealizowano również Pomorski Dzień Przedsiębiorczości w formule zdalnej - promujący przedsiębiorczość jako drogę do założenia własnego biznesu i jako aktywną postawę życiową.

3. Wydatki FP poniesione przez PUP w roku 2020 - ogółem³

Wydatki FP poniesione przez powiatowe urzędy pracy województwa pomorskiego w 2020 r. ogółem wyniosły 1 269 278,5 tys. zł i były znacząco wyższe od wydatków poniesionych w latach poprzednich (w 2019 r. - 229 273,4 tys. zł, a w 2018 r. - 333 006,1 tys. zł).

Poziom wydatków FP na **programy na rzecz promocji zatrudnienia** w 2020 r. był wyższy niż w roku poprzednim i wyniósł **1 135 263,4 tys. zł** (w 2019 r. - 119 040,9 tys. zł, a w 2018 r. - 218 758,1 tys. zł).

W kwocie tej ujęte zostały:

³ Na podstawie sprawozdania MRPiPS-02 o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy za rok 2018, 2019, 2020

- wydatki na działania służące wsparciu kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców realizowane w ramach **Krajowego Funduszu Szkoleniowego** w wysokości 16 517,3 tys. zł (w 2019 r. - 14 054,7 tys. zł a w 2018 r. - 6 477,7 tys. zł), w tym 4 633,1 tys. zł ze środków rezerwy KFS. Środki finansowe KFS pozwoliły na przeszkolenie 10 284 (w 2019 r. - 9 368, a w 2018 r. - 5 168) pracowników i pracodawców;
- wydatki na działania w ramach Tarczy Antykryzysowej COVID -19 w wys. 1 022 706,8 tys. zł.

Wydatki FP na **zasilki dla bezrobotnych** w 2020 r. wyniosły 1 10 759,7 tys. zł i były o 20% wyższe w porównaniu z rokiem 2019 r. (92 294,1 tys. zł).

Pozostałe wydatki FP (do których należą m.in. koszty systemu informatycznego, dodatki aktywizacyjne, świadczenia integracyjne, koszty wezwań, zawiadomień, przekazywania świadczeń itp.) wyniosły 15 559 tys. zł (w 2019 r. 14 230,1 tys. zł , a w 2018 r. - 14 607,2 tys. zł).

4. Zakres interwencji poprzez instrumenty aktywnej polityki rynku pracy prowadzonej przez powiatowe urzędy pracy na terenie woj. pomorskiego w roku 2020

Rok 2020 był rokiem kryzysowym spowodowanym koniecznością nagłego adaptowania się do zmian ekonomicznych, społecznych i prawnych, wywołanych przyczynami epidemicznymi. W związku z rozprzestrzenianiem się koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę COVID-19 w marcu 2020 r. został ogłoszony na obszarze całego kraju stan epidemii. W związku z tym wiele obszarów funkcjonowania gospodarki i mieszkańców regionu wymagało podejmowania działań stabilizujących z zakresu interwencji ekonomicznej.

Biorąc pod uwagę potencjalnie negatywne skutki COVID-19 na gospodarkę i funkcjonowanie zakładów pracy, wprowadzony został pakiet instrumentów i rozwiązań zwanych „Tarczą Antykryzysową”, wspierających ochronę miejsc pracy. Znaczną część tych działań powierzono powiatowym urządům pracy w ramach Funduszu Pracy oraz wojewódzkim urządům pracy w ramach Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Stan pandemii wywarł również negatywny wpływ na rynek pracy naszego województwa. W 2020 r. w porównaniu z 2019 r., zaobserwowano znaczący tj. 18,6% spadek liczby ofert pracy, którymi dysponowały urzędy pracy w naszym regionie.

Ponadto doszło do wzrostu liczby osób bezrobotnych pozostających w rejestrach, co spowodowało przełamanie kilkuletniego trendu spadkowego w tym zakresie. Liczba osób, które rejestrują się w urzędach pracy była wyższa niż liczba osób, które były wyrejestrowywane z ewidencji bezrobotnych. W 2020 r. w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 77 631 osób, natomiast wyrejestrowano 63 222 osób. Dla porównania w 2019 r. zarejestrowało się 83,8 tys. osób, natomiast wyrejestrowano 88,1 tys. osób, natomiast w 2018 r. zarejestrowało się 97,8 tys. a wyrejestrowano 101,4 tys. osób.

W związku z tym koniec 2020 r. przyniósł wzrost stopy bezrobocia do poziomu 5,9%, na który wpływ miał m.in. wzrost liczby osób bezrobotnych o 34,4% w porównaniu z końcem 2019 r. Warto jednak podkreślić, że choć pandemia mocno osłabiła popyt na pracę, bezrobocie w regionie utrzymało się na relatywnie niskim poziomie. Pod względem wielkości stopy bezrobocia województwo pomorskie z wynikiem 5,9% uplasowało się na 6. miejscu w kraju, po województwach: wielkopolskim (3,7%), śląskim (4,9%), mazowieckim (5,2%), małopolskim (5,3%) i dolnośląskim (5,6%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w Polsce w końcu 2020 r. wyniosła 6,2%.

W końcu 2020 r. najniższy poziom stopy bezrobocia wystąpił w Trójmieście (Sopot – 2,4%, Gdynia – 3,4% i Gdańsk – 3,5%). W czterech powiatach województwa pomorskiego wskaźnik stopy bezrobocia przekroczył poziom 10% (łęborski 10,5%, człuchowski 11,5%, malborski 11,8% i nowodworski 14,9%), w sześciu natomiast stopa bezrobocia utrzymała się poniżej poziomu krajowego (6,2%) – poza Trójmiastem były to powiaty: kartuski (4,0%), gdański (5,4%) oraz Słupsk (5,5%).

Należy jednocześnie zauważyć, że pomimo trudnego gospodarczo okresu sytuacja w regionie należy do jednej z lepszych w kraju, choćby pod względem aktywności zawodowej mieszkańców – w II kw. 2020 r. wskaźnik na poziomie 57,9% uplasował region na 2. miejscu w kraju (po województwie mazowieckim). W IV kw. 2020 r. aktywność zawodowa wzrosła do poziomu 58,8% i Pomorskie utrzymało swoją pozycję w rankingu regionów.

Biorąc pod uwagę dane dotyczące rejestracji osób w PUP, przez powiatowe urzędy pracy województwa pomorskiego w 2020 r. przewinęło się blisko 119,5 tys. osób bezrobotnych.⁴ Liczba ta wynikała z ciągłego napływu do urzędu osób bezrobotnych (spowodowanych np. zwolnieniami pracowników, upadłością firm, rejestrowaniem się absolwentów szkół itp.) i ich sukcesywnego odpływu. Odpływ ten następował w wyniku realizacji ofert pracy przez PUP, a także w wyniku prowadzonej aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i wyposażaniu ich w nowe umiejętności dostosowane do wymogów nowoczesnej gospodarki. Urzędy pracy udzielały również wsparcia koniecznego do podejmowania działalności gospodarczej.

Ww. osoby wielokrotnie korzystały z usług PUP poprzez comiesięczne wypłaty zasiłków, usługi pośrednictwa pracy, usługi poradnictwa zawodowego, przygotowania do podjęcia pracy w ramach aktywnych form wsparcia, monitorowania realizacji szkoleń i staży, podjęcia pracy subsydiowanej, podejmowania działalności gospodarczej oraz dofinansowania pracodawcom wyposażenia stanowisk pracy i podejmowania pracy na tych stanowiskach, a także comiesięcznej obsługi finansowej ww. form wsparcia.

Powiatowe urzędy pracy zajmowały się także obsługą Krajowego Funduszu Szkoleniowego i dofinansowaniem szkoleń pracowników i pracodawców. Za ich pośrednictwem w 2020 r. ponad **10 tys.** osób pracujących podwyższyło swoje kwalifikacje.

Do obowiązków powiatowych urzędów pracy należała również rejestracja oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy obywatelom zza wschodniej granicy, a także wydawanie cudzoziemcom zezwoleń na pracę sezonową. W 2020 r. zarejestrowano **126 tys.** oświadczeń złożonych przez pracodawców o powierzeniu wykonywania pracy obywatelom Republiki Armenii, Republiki Białorusi, Republiki Mołdawii, Federacji Rosyjskiej, Gruzji i Ukrainy (w 2019 r. - 128,8 tys., w 2018 r. – 132 tys.). Wydano też 2 tys. zezwoleń na pracę sezonową (w 2019 r. – 2,1 tys., w 2018 r. - 1,4 tys.).

Pomimo stanu pandemii, z powodu podjęcia pracy (subsydiowanej i niesubsydiowanej) wyrejestrowano **39 810** bezrobotnych (w 2019 – 44,3 a w 2018 - 51,1 tys os.). Podjęcia pracy niesubsydiowanej stanowiły prawie 86% czyli 34 tys. podjęć pracy ogółem w województwie (w 2019 – 84%, w 2018 – 79%). W porównaniu do lat wcześniejszych nastąpił spadek udziału subsydiowanych miejsc pracy (w podjęciach pracy ogółem) we wszystkich powiatach województwa. Najwyższy udział subsydiowanych miejsc pracy odnotowano w powiecie człuchowskim 33%, kościerskim 24%, chojnickim 23% i malborskim 23% i nowodworskim 23%. Najniższy udział podjęć pracy subsydiowanej odnotowano w Gdańsku 7% i powiecie lęborskim 7%, natomiast w pozostałych powiatach udział kształtował się w przedziale 9% do 16%.

Pomimo pandemii nie zaniechano działań na rzecz osób bezrobotnych i pozostających bez pracy, jakkolwiek tempo działań uległo spowolnieniu na skutek wprowadzonych ograniczeń epidemicznych.

W ramach działań mających na celu aktywizację zawodową bezrobotnych⁵ powiatowe urzędy pracy województwa pomorskiego w 2020 r. wyłączyły z ewidencji bezrobotnych **10 742** osób (w 2019 - 14 955 os.). Największą liczbę wyłączeń - **5,8 tys.** stanowiły osoby objęte zatrudnieniem subsydiowanym (prace interwencyjne, roboty publiczne, podjęcia działalności gospodarczej, refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy, refundacja wynagrodzeń osób do 30 r.ż., dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia, podjęcia pracy: w ramach bonu na zasiedlenie, w ramach bonu zatrudnieniowego, w ramach świadczenia aktywizacyjnego, a także inne). Z powodu rozpoczęcia stażu (w tym w ramach bonu stażowego) wyłączono **3,2 tys.** osób. Znaczącą liczbę wyłączonych w ramach

⁴ Wartość ustalono uwzględniając liczbę bezrobotnych wg. stanu z końca roku 2019 (tj. 41 817 osób) oraz wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych w okresie 12 miesięcy 2020 r. (tj. 77 621 osób).

⁵ Działania aktywizacyjne obejmują: podjęcia pracy subsydiowanej, rozpoczęcia: szkolenia (w tym w ramach bonu szkoleniowego), stażu (w tym w ramach bonu stażowego), przygotowania zawodowego dorosłych, pracy społecznie użytecznej (w tym w ramach PAI) oraz skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych.

działań aktywizacyjnych stanowiły również osoby rozpoczynające szkolenie (w tym w ramach bonu szkoleniowego) – 1,8 tys. osób oraz rozpoczynające prace społecznie użyteczne – 0,9 tys. osób.

W wyniku dofinansowania środkami Funduszu Pracy podjęć przez bezrobotnego działalności gospodarczej oraz dofinansowania pracodawcom wyposażenia stanowisk pracy w województwie pomorskim powstało 3,3 tys. miejsc pracy.

W okresie 2020 r. osoby bezrobotne nie korzystały z form aktywizacji jakimi są: przygotowanie zawodowe dorosłych, podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę, podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne, podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego.

W ostatnich sześciu latach w Pomorskiem, za pośrednictwem powiatowych urzędów pracy, pracodawcy zaoferowali mieszkańcom regionu blisko 589 tys. miejsc pracy. W tym okresie najniższą wartość zanotowano w 2015 r. – 87,1 tys. ofert pracy, a najwyższą liczbę wakatów zgłoszono do rejestrów w 2017 r. – 120,3 tys. Od momentu zanotowania rekordowej wartości w 2017 r. obserwuje się spadkowy trend z rosnącą dynamiką spadku liczby ofert pracy w porównaniu rok do roku.

W 2020 r. liczba wolnych miejsc pracy w rejestrach urzędów pracy województwa pomorskiego osiągnęła poziom 78,4 tys. (średnio 6,5 tys. ofert pracy miesięcznie). W porównaniu z 2019 r., gdy ich liczba wyniosła 96,3 tys. (średnio 8 tys. ofert pracy miesięcznie), odnotowano spadek o 18,6%. Niestabilne warunki gospodarcze, wywołane panującą sytuacją epidemiczną, negatywnie wpłynęły w regionie na liczbę oferowanych miejsc pracy. Potwierdzają to dane za kwiecień i maj 2020 r., kiedy łączna liczba zgłoszonych ofert pracy była o blisko połowę mniejsza niż w tym samym okresie roku poprzedniego.

W 2020 r. (podobnie jak rok wcześniej) największą liczbą wolnych miejsc pracy dysponowały: miasto Gdańsk – 19,5 tys. (w 2019 r. – 20,1 tys.), powiat tczewski – 7,5 tys. (w 2019 r. – 10,8 tys.), miasto Gdynia – 6,0 tys. (w 2019 r. – 9,6 tys.) i powiat wejherowski – 5,7 tys. (w 2019 r. – 6,0 tys.). Najmniej ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców było w powiecie sztumskim – 0,6 tys. (w 2019 r. – 0,8 tys.) i w mieście Sopot – 0,7 tys. (w 2019 r. – 1,1 tys.).

5. Wydatki FP poniesione przez PUP w roku 2020 – w podziale na podstawowe formy aktywizacji zawodowej bezrobotnych

Poszczególne formy aktywizacji zostały omówione na podstawie danych z analizy Departamentu Funduszy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w Warszawie – „Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2020 r. – Warszawa 2021 r.”, która to analiza nie obejmuje wydatków o charakterze pomocniczym dla podstawowych form aktywizacji zawodowej⁶.

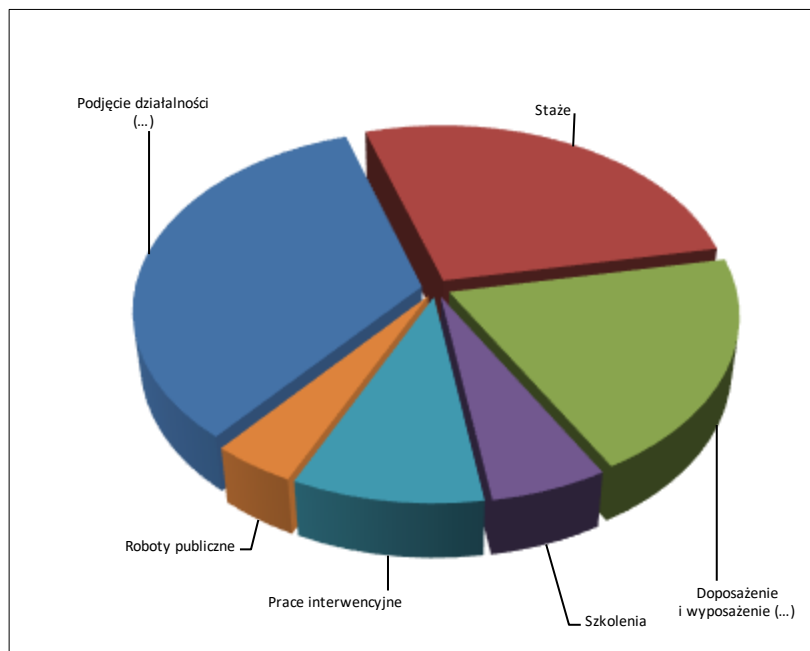
Pomimo, że działania związane z ochroną miejsc pracy ze względu na pandemię stanowiły priorytet i wymagały dużego zaangażowania kadr powiatowych urzędów pracy, nadal były realizowane działania ukierunkowane na aktywizację zawodową osób bezrobotnych.

W roku 2020 wydatki na programy na rzecz promocji zatrudnienia w województwie pomorskim wyniosły 1 135 263,4 tys. zł, w tym 91 018,6 tys. zł na podstawowe formy aktywizacji: szkolenia, staże, prace interwencyjne, roboty publiczne, podjęcie działalności gospodarczej, wyposażenie i doposażenie stanowisk pracy. W ramach podstawowych form aktywizacji w województwie wsparcie uzyskało 10 504 osób. Najbardziej popularną formą aktywizacji były staże, którymi objęto 3 789 osób oraz szkolenia w których uczestniczyło 1 925

⁶ Z uwagi na charakter pomocniczy dla podstawowych form aktywizacji zawodowej lub ich nieznaczny udział w ponoszonych wydatkach w analizie pominięto: przygotowanie zawodowe dorosłych; studia podyplomowe; kontynuowanie nauki; refundacja kosztów przejazdu i zakwaterowania osób, które podjęły zatrudnienie, szkolenie, staż lub przygotowanie zawodowe dorosłych w innej miejscowości niż miejsce ich zamieszkania; zwrot bezrobotnym kosztów opieki nad dzieckiem w wieku do 7 lat lub osobą zależną, w przypadku podjęcia zatrudnienia, szkolenia, stażu lub przygotowania zawodowego dorosłych; refundacja składek na ubezpieczenia społeczne rolnikom zwolnionym z pracy, nieposiadającym statusu bezrobotnych; częściowa refundacja kosztów zatrudnienia wspieranego realizowanego na podstawie przepisów o zatrudnieniu socjalnym; prace społecznie użyteczne.

osób. Subsydiowano też miejsca pracy dla 1 622 osób w ramach prac interwencyjnych oraz dla 443 osób w ramach robót publicznych. Na podejmowanie działalności gospodarczej udzielono 1 693 jednorazowych dotacji a dla 1 032 osób utworzono miejsca pracy w ramach doposażenia i wyposażenia stanowisk pracy.

Wydatki z FP w roku 2020 na programy na rzecz promocji zatrudnienia

	Wydatki w tys. zł	Struktura wydatków
Podjęcie działalności (...)	33 057,8	36,3%
Stáže	22 307,4	24,5%
Doposażenie i wyposażenie (...)	20 884,5	22,9%
Prace interwencyjne	5 814,5	6,4%
Szkolenia	4 261,9	4,7%
Roboty publiczne	4 692,5	5,2%
Razem	91 018,6	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MRPiPS zawartych w opracowaniu „Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2020 r.”

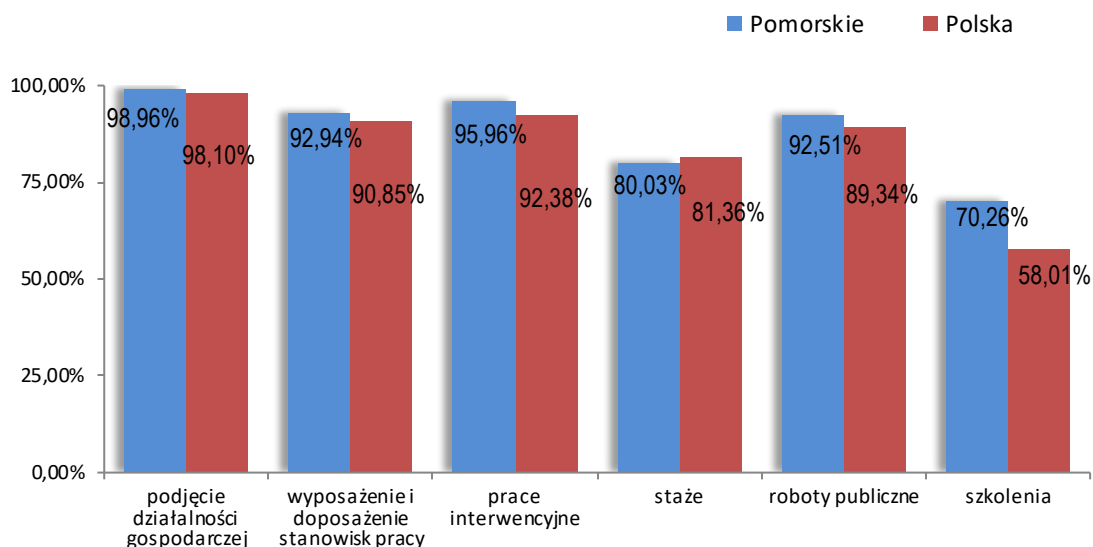
Przeciętny koszt uczestnictwa jednej osoby w ramach różnych form aktywizacji wyniósł **8 665,14 zł.** nieznacznie poniżej średniej krajowej (**8 768,02 zł**), natomiast średni koszt ponownego zatrudnienia jednego uczestnika programu ukształtował się na poziomie **11 296,84 zł,** **znacznie** poniżej średniej krajowej (11 970,8 zł).

Efektywność kosztowa tych form wsparcia waha się od 7,3 do **13,2** tys. zł. Najlepszy poziom efektywności kosztowej uzyskano w PUP Kwidzyn (7,3 tys. zł.) oraz PUP Tczewie (8,5 tys. zł),

Efektywność zatrudnieniowa podstawowych form aktywizacji w województwie pomorskim wyniosła w 2020 r. ogółem 86,8% – zajmując 7 miejsce w kraju.

Efektywność zatrudnieniowa w województwie waha się od 77,5% do 94%. Najwyższa została osiągnięta przez PUP w Sztumie 94%, PUP w Chojnicach 92,5%, PUP w Tczewie 92,3%, PUP w Kartuzach 90,1% oraz PUP w Bytowie 90%.

Efektywność zatrudnieniowa poszczególnych form aktywizacji w woj. pomorskim na tle kraju (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MRPiPS zawartych w opracowaniu „Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2020 r.”

STAŻE

Staż – nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą (Art. 2 ust. 1 pkt 34).

W 2020 r. staże podobnie jak w latach ubiegłych były najpopularniejszą formą aktywizacji osób bezrobotnych i pozostających bez zatrudnienia w województwie pomorskim. W tym okresie aktywizację poprzez staż rozpoczęło **3 789** osób, zakończyło **2 489** osób, natomiast zatrudnienie po ukończeniu stażu znalazło **1 992** osób.

Staże charakteryzowały się efektywnością zatrudnieniową na poziomie 80% (11 miejsce w kraju), nieco niższą niż poziom wskaźnika efektywności zatrudnieniowej dla kraju 81,4%. Najwięcej osób na odbycie stażu skierowanych zostało przez PUP w Wejherowie – 330 osób oraz Człuchowie 322 osoby, a następnie GUP w Gdańsku – 256 osób, PUP w Kartuzach 234 osób i PUP w Starogardzie 228 osób.

Efektywność kosztowa była mniej korzystna od średniej krajowej i wyniosła **11 198,49** (kraj 10 580,55) zł. Średni koszt w przeliczeniu na jednego uczestnika programu był niższy od średniej krajowej (6 035,76 zł) i wyniósł **5 887,41** zł.

SZKOLENIA

Szkolenia – pozaszkolne zajęcia mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia (Art. 2 ust. 1 pkt 37).

Szkolenia są inwestycją zwiększającą szansę uczestnika na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia, uzyskanie innej pracy zarobkowej lub rozpoczęcie działalności gospodarczej, szczególnie w sytuacji:

- braku odpowiednich kwalifikacji zawodowych,
- konieczności ich zmiany lub uzupełnienia,
- utraty zdolności do pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie,
- braku umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.

W 2020 r. w województwie pomorskim tą formą aktywizacji zostało objętych **1 925** osób, zakończyło je **1 681** osób, natomiast zatrudnienie znalazło **1 181** osób. Najwięcej osób zostało

skierowanych na szkolenia przez PUP w Bytowie – 201, Wejherowie – 190 osób, Nowym Dworze Gdańskim 168 osób, Gdyni 154 osób.

Poziom efektywności zatrudnieniowej dla województwa pomorskiego wynosił 70,3% (4 miejsce w kraju) i był wyższy od wskaźnika dla kraju aż o **12,3** pkt. procentowych.

Efektywność kosztowa była znacznie korzystniejsza od średniej krajowej i wynosząc **3 608,72** zł była jedną z najniższych w kraju. Średni koszt w przeliczeniu na jednego uczestnika programu był niższy od średniej krajowej (3 042,56 zł) i wyniósł **2 213,97** zł.

PRACE INTERWENCYJNE

Prace interwencyjne – zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą i ma na celu wspieranie zatrudnienia bezrobotnych (Art. 2 ust. 1 pkt 26).

Analiza danych potwierdza, że prace interwencyjne są skutecznym instrumentem aktywnej polityki rynku pracy w rozumieniu jego pozytywnego oddziaływania na zatrudnienie. Z drugiej jednak strony należy podkreślić, że wysoka efektywność zatrudnieniowa tego programu jest bezpośrednio powiązana z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie udzielania pomocy publicznej dla przedsiębiorstw. Realizacja prac interwencyjnych w praktyce daje przedsiębiorcy czas (najdłużej 12 miesięcy) na poznanie pracownika i zdecydowanie, czy nadal chce go zatrudniać. Na udział w programie prac interwencyjnych decydują się przede wszystkim przedsiębiorcy, którzy pozytywnie oceniają kondycję własnej firmy w dłuższej perspektywie czasowej. W związku z powyższym, niewielu pracodawców decyduje się na korzystanie z rozwiązania w postaci subsydiowanego zatrudnienia.

Pod względem efektywności zatrudnieniowej prace interwencyjne zajmują pierwsze miejsce spośród instrumentów rynku pracy, nie uwzględniając udzielania dotacji na podjęcie działalności gospodarczej oraz doposażenia i wyposażenia stanowisk pracy.

W 2020 r. pracami interwencyjnymi objętych było **1 622** osób bezrobotnych, zakończyło je **1 357** osób, natomiast zatrudnienie znalazło **1 298** osób. **Poziom wskaźnika efektywności zatrudnieniowej w województwie pomorskim wynosił 95,7% (2 miejsce w kraju)** i był wyższy o 3,3 pkt. procentowego od średniej dla wszystkich województw.

Najwięcej osób bezrobotnych zostało zaktywizowanych w ramach tej formy wsparcia PUP w Kościerzynie (180 os.), Malborku (133 os.), Bytowie (123 os.).

Efektywność kosztowa była znacznie niższa od średniej krajowej (5 040,99 zł) i wyniosła 4 479,58 zł. Średni koszt w przeliczeniu na jednego uczestnika programu był niższy od średniej krajowej i wyniósł 3 584,77 zł.

PODJĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Środki na podjęcie działalności gospodarczej - starosta ze środków FP może przyznać bezrobotnemu lub poszukującemu pracy jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej (w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związane z podjęciem tej działalności) w wysokości nie wyższej niż 6-krotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia, a także na podobnych zasadach przyznać jednorazowo środki na założenie spółdzielni socjalnej lub przystąpienie do niej po jej założeniu (Art. 46 ust. 1 pkt 2,3).

Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej charakteryzowały się w porównaniu z pozostałymi instrumentami aktywnej polityki rynku pracy najwyższą skutecznością wpływu na zatrudnienie. Należy jednak zauważyć, że wysoki efekt zatrudnieniowy powiązany był z wysokimi nakładami finansowymi na ten program w przeliczeniu na jednego uczestnika.

W 2020 r. w województwie pomorskim udzielono **1 693** dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne. **Efektywność zatrudnieniowa wyniosła 99% (1 miejsce w kraju)**. Przeciętny koszt uczestnictwa w przypadku udzielania dotacji na podjęcie działalności gospodarczej wyniósł 19 526,17 i był niższy od średniego wskaźnika dla kraju (21 033,3 zł).

Najwięcej dotacji na podjęcie działalności gospodarczej udzielono w GUP w Gdańsku – 281, a następnie przez PUP w Wejherowie – 145, Gdyni – 145 oraz PUP w Bytowie – 127.

WYPOSAŻENIE I DOPOSAŻENIE STANOWISKA PRACY

Wyposażenie i doposażenie stanowiska pracy – starosta ze środków FP może zrefundować podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą lub spółdzielni socjalnej koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego lub poszukującego pracy, w wysokości nie wyższej niż 6-krotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia (Art. 46 ust. 1- 1d).

Tworzenie stanowisk pracy w postaci refundacji wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy charakteryzowały się (podobnie jak dotacje na podjęcie działalności gospodarczej) w porównaniu z pozostałymi instrumentami aktywnej polityki rynku pracy najwyższą skutecznością wpływu na zatrudnienie. Jednakże wysoki efekt zatrudnieniowy powiązany był z wysokimi nakładami finansowymi na ten program w przeliczeniu na jednego uczestnika.

W 2020 r. w województwie pomorskim zrefundowano pracodawcom koszty doposażenia i wyposażenia stanowiska pracy dla **1 032 osób** bezrobotnych. Efektywność zatrudnieniowa tej formy wsparcia **wyniosła 92,4% (trzecie miejsce w kraju)**, natomiast przeciętny koszt uczestnictwa wynosił 20 236,9 zł i był niższy od średniego wskaźnika dla kraju (21 669,1 zł),

Najwięcej pracodawców skorzystało z tej formy pomocy w PUP w Chojnicach, co umożliwiło utworzenie w powieciowych miejsc pracy dla 206 osób bezrobotnych, PUP w Człuchowie dla 189 osób, PUP w Wejherowie dla 145 osób, PUP w Malborku dla 202 osób, PUP w Bytowie dla 131 osób.

ROBOTY PUBLICZNE

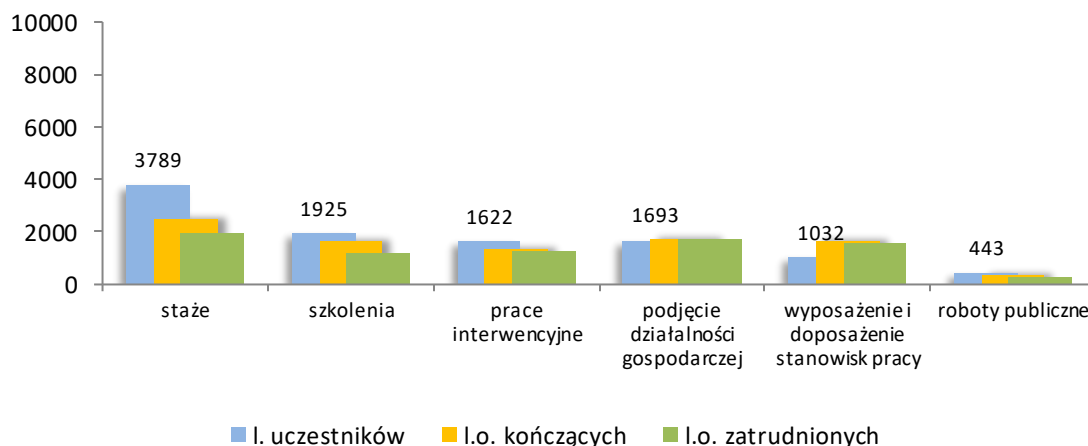
Roboty publiczne – zatrudnienie bezrobotnego w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy przy wykonywaniu prac organizowanych przez powiaty (z wyłączeniem urzędów pracy) gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków (Art. 2 ust. 1 pkt 32).

W ciągu kolejnych lat liczba osób bezrobotnych objętych robotami publicznymi w województwie pomorskim systematycznie maleje. W 2020 r. w województwie pomorskim udział w robotach publicznych rozpoczęło 443 osób (w 2019 - 513, w 2018 – 998, w 2017 - 1 244) osób bezrobotnych, ukończyło je 334 osób, natomiast zatrudnienie znalazło 309 osób. Najwięcej osób skierowanych zostało przez PUP w Człuchowie – 244 osób oraz PUP w Chojnicach – 125 osób, natomiast PUP w Gdyni, Kartuzach, Kościerzynie, Nowym Dworze Gd., Pucku, Słupsku, Starogardzie Gd., Sztumie, Tczewie oraz Wejherowie nie udzielały wsparcia na ten cel.

Efektywność zatrudnieniowa tego instrumentu wyniosła 92,5% (4 miejsce w kraju), i była wyższa od średniej krajowej (89,3%) o 3,2 pkt proc.

Efektywność kosztowa była wyższa od średniej krajowej (12 498,7 zł) i wyniosła 15 186,1 zł. Średni koszt w przeliczeniu na jednego uczestnika programu był wyższy od średniej krajowej (9 821,5) i wyniósł 10 592,6 zł.

Zestawienie liczby uczestników, którzy rozpoczęli udział w programie aktywizacji, którzy ukończyli oraz zatrudnionych którzy podjęli zatrudnienie w trakcie lub po uczestnictwie w danej formie aktywizacji w 2020 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MRiPS zawartych w opracowaniu „Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2020 r.”

6. Realizacja zadań w ramach Tarczy Antykryzysowej ze środków Funduszu Pracy w województwie pomorskim - wydatki poniesione przez PUP w 2020 r.

W związku z rozprzestrzenianiem się koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę COVID-19 w marcu 2020 r. został ogłoszony na obszarze naszego kraju stan epidemii, co wiązało się z czasowym ograniczeniem funkcjonowania określonych instytucji lub zakładów pracy, w celu złagodzenia negatywnych skutków w działalności przedsiębiorstw.

Biorąc pod uwagę negatywne skutki COVID-19 na gospodarkę i funkcjonowanie zakładów pracy, wprowadzony został pakiet instrumentów i rozwiązań zwanych „Tarczą Antykryzysową”, wspierających ochronę miejsc pracy. Wdrażanie i obsługę ww. instrumentów powierzono urzędом pracy - PUP w ramach rezerwy Funduszu Pracy oraz WUP w ramach Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Wiązało się to z koniecznością błyskawicznego przeorganizowania pracy urzędów i dostosowania ich struktury organizacyjnej do realizacji nowych, dodatkowych zadań. Ponadto sytuacja wymagała też ograniczenia bezpośrednich, osobistych kontaktów pracowników urzędów pracy z osobami zarejestrowanymi oraz pracodawcami.

Już z dniem 1 kwietnia MRPiPS ogłosiło nabór wniosków o środki z rezerwy FP na instrumenty wsparcia dla przedsiębiorców oraz innych podmiotów w związku z ochroną miejsc pracy. Od tego też terminu PUP w naszym województwie zaczęły realizować zadania związane z obsługą nowych instrumentów. Zadania te były finansowane ze środków Funduszu Pracy w ramach rezerwy ministra ds. pracy a pod koniec roku również ze specjalnej, dedykowanej puli środków Funduszu Pracy.

Należy również podkreślić, że nie zwolniło to urzędów od realizacji ich statutowych działań związanych z obsługą i aktywizacją zawodową osób bezrobotnych oraz realizacją ofert pracy pracodawców, szkoleniami pracowników i pracodawców, a w przypadku WUP zadań związanych z ochroną roszczeń pracowniczych oraz innych zadań statutowych.

Pomimo licznych zmian w ustawach dotyczących Tarczy Antykryzysowej COVID-19 w związku z wprowadzaniem nowych i poszerzaniem zakresu już istniejących instrumentów, a także konieczności ciągłej aktualizacji wiedzy pracowników, urzędy sprawnie realizowały obsługę bardzo licznie napływających wniosków.

Podstawa prawna:

USTAWA z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych - Dz. U. 2020 poz. 1842 z późn. zmianami.

Usługi realizowane przez powiatowe urzędy pracy ze środków Funduszu Pracy w ramach rezerwy ministra ds. pracy:

- Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek na ubezpieczenia społeczne dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 15zzb).
- Dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorców samozatrudnionych (art. 15zzc).
- Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek na ubezpieczenia społeczne dla organizacji pozarządowych oraz podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 Ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (art. 15zze).
- Jednorazowa pożyczka dla mikroprzedsiębiorców na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej (art. 15zzd).
- Jednorazowa pożyczka dla organizacji pozarządowych oraz podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 Ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej (art. 15zzda).
- Dofinansowanie kościelnym osobom prawnym oraz ich jednostkom organizacyjnym części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek na ubezpieczenia społeczne (art. 15 zze2).

Usługi realizowane przez powiatowe urzędy pracy ze specjalnej puli środków Funduszu Pracy:

- Dotacja na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy określonych branż (art.15zze4)

Efekty realizacji Tarczy Antykryzysowej w województwie pomorskim ze środków Funduszu Pracy – stan na dzień 31.12.2020:

- liczba rozpatrzonych wniosków - 178 185 wniosków,
- liczba podmiotów, którym udzielono wsparcia – dla 161 419 podmiotów (pracodawcy, mikroprzedsiębiorcy, organizacje pozarządowe itp.)
- ochrona istniejących miejsc pracy – dla 78 208 pracowników w pomorskich firmach/organizacjach
- wydatki na udzielone wsparcie – 1 022 708,8 tys. zł.

7. PODSUMOWANIE

- W ramach realizacji zadań z zakresu aktywnej polityki rynku pracy w woj. pomorskim w 2020 r. powiatowe urzędy pracy:
 - wyłączyły z ewidencji z tytułu podjęcia pracy blisko **40 tys. osób bezrobotnych**,
 - objęły instrumentami aktywizacji zawodowej finansowanymi z FP blisko **11 tys. osób bezrobotnych**,
 - wsparły kształceniem ustawicznym ponad **10 tys. osób** pracujących,

- objęły ochroną 78,2 tys. miejsc pracy i wsparły ponad 161 tys. przedsiębiorców w utrzymaniu działalności gospodarczych w sytuacji kryzysu pandemicznego.
- Powiatowe urzędy pracy w 2019 r. subsydiowały ponad **5,8 tys.** miejsc pracy i aktywizacji zawodowej, wspierały zdobycie doświadczenia zawodowego dla **3,2 tys.** osób, umożliwiły podwyższenie kwalifikacji i zdobycie nowego zawodu **1,8 tys.** osobom, a także wspierały utworzenie blisko ponad **3,8 tys.** miejsc pracy.
- W ramach podstawowych form aktywizacji w województwie pomorskim:
 - zatrudnienie podjęło ponad **11,5** tysięcy osób bezrobotnych,
 - efektywność zatrudnieniowa ogółem wyniosła **86,8%** (7 miejsce w kraju); w przypadku szkoleń 70,3% oraz robót publicznych (92,5% (4 miejsce w kraju); w przypadku prac interwencyjnych 95,7% (2 miejsce w kraju); w przypadku wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy 92,4% (3 miejsce w kraju), w przypadku dotacji na działalność gospodarczą 99% (1 miejsce w kraju); natomiast w przypadku staży 80% (11 miejsce w kraju).
 - Efektywność kosztowa wyniosła 11 270 zł nieco poniżej średniej krajowej (11 970,8 zł).
- Poziom wydatków FP na **programy na rzecz promocji zatrudnienia** w 2020 r. kształtował się odmiennie niż w latach poprzednich ponieważ w skład wydatków FP weszło wsparcie w ramach tarczy Antykryzysowej COVID-19. W 2020 r. wydatki FP wyniosły 1 118 746,1 tys. zł (w 2019 - 119 041 tys. zł, w 2018 r. - 218 758 tys. zł, w 2017 r. - 247 802 tys. zł).
- W związku z ogłoszeniem stanu pandemii spadła dynamika odpływu z bezrobocia. Koniec 2020 r. przyniósł wzrost stopy bezrobocia do poziomu 5,9%, na który wpływ miał m.in. wzrost liczby osób bezrobotnych o 34,4% w porównaniu z końcem 2019 r. W 2020 r. w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 77 631 osób, natomiast wyrejestrowano 63 222 osób.
- Stan pandemii wywarł również negatywny wpływ na rynek pracy naszego województwa. W 2020 r. w porównaniu z 2019 r., zaobserwowano znaczący tj. 18,6% spadek liczby ofert pracy, którymi dysponowały urzędy pracy w naszym regionie.
- Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2020 r. wzrosła do poziomu 5,9% w porównaniu z 2019 r. kiedy wynosiła 4,4%. W związku z tym województwo pomorskie uplasowało się na 6. miejscu w kraju, po województwach: wielkopolskim (3,7%), śląskim (4,9%), mazowieckim (5,2%), małopolskim (5,3%) i dolnośląskim (5,6%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w Polsce w końcu 2020 r. wyniosła 6,2%.
- Na przestrzeni 12 miesięcy 2020 r. powiatowe urzędy pracy w województwie pomorskim zajmowały się obsługą blisko **119,5 tys.** osób bezrobotnych oraz **161 tys.** przedsiębiorstw i organizacji objętych kryzysem pandemicznym.
- Cały czas utrzymywało się zainteresowanie pracodawców Krajowym Funduszem Szkoleniowym a powiatowe urzędy pracy wsparły kształceniem ustawicznym ponad **10 tys.** pracowników i pracodawców.

Opracowanie:

Wydział Programów Rynku Pracy, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku
Gdańsk, listopad 2021 r.

W materiale wykorzystano m.in.:

- Sprawozdania o rynku pracy MRPiPS-01;
- Sprawozdania o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy MRPiPS-02.
- Opracowanie MRPiPS: „Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2020 r.”, Warszawa 2021 r.;
- Opracowanie WUP w Gdańsku „Informacja o sytuacji na rynku pracy województwa pomorskiego w 2020 r.”
- Sprawozdanie z wykorzystania rozwiązań zawartych w ustawie o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw w zakresie wniosków rozpatrywanych przez powiatowe urzędy pracy.